

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 282/2019-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. októbra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť Slovenskej republiky – Vodohospodárskej výstavby, š. p., Karloveská 2, Bratislava, IČO 00 156 752, zastúpenej advokátskou kanceláriou SOUKENÍK – ŠTRPKA, s. r. o., Šoltésovej 14, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. David Soukeník, LL.M., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5 Co 903/2015 z 26. októbra 2016 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 105/2018 zo 17. januára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť Slovenskej republiky – Vodohospodárskej výstavby, š. p.,
o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. marca 2019 doručená ústavná sťažnosť Slovenskej republiky – Vodohospodárskej výstavby, š. p., Karloveská 2, Bratislava, IČO 00 156 752 (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej advokátskou kanceláriou SOUKENÍK – ŠTRPKA, s. r. o., Šoltésovej 14, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. David Soukeník, LL.M., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 903/2015 z 26. októbra 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 105/2018 zo 17. januára 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka v procesnom postavení žalovanej bola stranou v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedenom pred Okresným súdom Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 9 C 171/2012. Okresný súd uznesením sp. zn. 9 C 171/2012 zo 7. mája 2015 pripustil zmenu petitu žaloby, keď žalobca žiadal, aby súd určil, že v žalobe špecifikované nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručníkovi [REDAKOVANÉ], narodenom [REDAKOVANÉ], zomrelom [REDAKOVANÉ], naposledy bytom [REDAKOVANÉ]. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 9 C 171/2015 zo 7. mája 2015 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobe vyhovel a sťažovateľku zaviazal i na náhradu trov konania. Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu odvolanie.

3. Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v merite veci, výrok o náhrade trov konania zrušil a vrátil spis okresnému súdu na nové

prerokovanie a rozhodnutie. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol.

4. Podľa názoru sťažovateľky došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces tým, že prvoinštančný súd, ako aj odvolací súd neprihliadali na skutočnosti, ktoré nastali po smrti poručiťky [REDAKOVANÉ] (zomrelaj [REDAKOVANÉ], pozn.), od ktorej odvodzovali právny titul nadobudnutia špecifikovaných nehnuteľností poručiťom [REDAKOVANÉ], čiže na to, že sťažovateľka nadobudla predmetné nehnuteľnosti v dobrej viere a v dôvere v správnosť údajov katastra nehnuteľností v čase ich nadobudnutia na základe kúpnej zmluvy. Sťažovateľka nadobudla predmetné nehnuteľnosti z titulu kúpnej zmluvy z 9. decembra 1987, ktorú uzavrela s vlastníkmi, v tom čase zapísanými na príslušnom liste vlastníctva.

5. Sťažovateľka uvádza, že predmetné nehnuteľnosti nadobudla vo verejnom záujme v rámci výstavby objektov Sústavy vodných diel Gabčíkovo – Nagymaros, na výstavbu ktorých vynaložila významné investície. Tiež zdôraznila, že nehnuteľnosti sa nachádzajú „v záplavovom území zo vzdutia stupňa Nagymaros, preto musí byť vyššie opísaný investičný zámer ponechaný“. Uvedené skutočnosti mali všeobecné súdy podľa názoru sťažovateľky vziať do úvahy v súvislosti s posudzovaním otázky naliehavého právneho záujmu a odstránení spornosti navrhovaného petitu, teda že „*nehnuteľnosti patria do dedičstva...*“.

6. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľka vyjadrila názor, že k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu, ako i práva na spravodlivé súdne konania došlo tým, že najvyšší súd sa tak ako okresný súd a krajský súd nezaoberal podstatnými skutočnosťami prezentovanými sťažovateľkou počas konania (dobrou vierou sťažovateľky pri nadobúdaní nehnuteľností, existenciou dlhodobých investícií), ako aj „*právne rozporným postupom*“ okresného súdu spočívajúcim v pripustení zmeny petitu žaloby, bez preskúmania existencie naliehavého právneho záujmu.

7. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 5 Co/903/2015-319 zo dňa 26. októbra 2016 a uznesením Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 105/2018 zo dňa 17. januára 2019 porušené boli

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 105/2018 zo dňa 17. januára 2019 a Rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 5 Co/903/2015- 319 zo dňa 26. októbra 2016 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva Sťažovateľovi právo na náhradu trov konania v sume 414,50 EUR, ktorú sú Krajský súd v Nitre a Najvyšší súd SR spoločne a nerozdielne povinní zaplatiť na účet advokátskej kancelárie SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

12. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

14. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Z § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným

právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

16. Ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej ani preskúmať, resp. či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

17. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. K porušeniu tohto základného práva by mohlo dôjsť predovšetkým vtedy, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom

súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 216/06).

18. Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

19. Ťažiskom argumentácie sťažovateľky uplatnenej v ústavnej sťažnosti je námietka, že krajský súd v odvolacom konaní nezohľadnil dobrú vieru sťažovateľky pri nadobúdaní nehnuteľností, jej vynaložené dlhodobé investície, ako aj „*právne rozporný postup*“ okresného súdu (potvrdený krajským súdom) spočívajúci v pripustení zmeny petitu žaloby, bez preskúmania existencie naliehavého právneho záujmu.

20. V súvislosti s námietkou sťažovateľky, že krajský súd sa nevysporiadal s otázkou preukázania naliehavého právneho záujmu žalobcu, ústavný súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku, kde krajský súd uvádza:

„... žalobkyňa zmenila žalobu a domáhala sa určenia, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po jej otcovi [REDAKOVANÉ].

... krajský súd vyslovil názor, že rozsudok vyhovujúci takejto žalobe môže privodiť zosúladenie evidovaného a právneho stavu, a ak je odporca zapísaný v katastri nehnuteľností ako vlastník sporných nehnuteľností, navrhovateľ má vždy naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva.“

21. V ďalšej časti napadnutého rozsudku krajský súd uvádza:

„V konaní o žalobách na určenie, že do dedičstva po poručiteľovi patrí nejaká vec ide o posúdenie, či poručiteľ bol v čase smrti vlastníkom tejto veci. Po smrti poručiteľa

môžu vo všeobecnosti nastať právne skutočnosti, s ktorými právnym poriadok spája vznik vlastníctva niekoho iného, v konaní, v ktorom sa zisťuje, či určitá vec bola v čase smrti poručiteľa v jeho vlastníctve, sú však takéto (neskoršie) skutočnosti právne bezvýznamné...

Odvolaací súd sa stotožňuje so záverom, že [REDAKOVANÉ] mal legitímny titul nadobudnutia vlastníckeho práva - dedenie po [REDAKOVANÉ]. Vlastnícke právo [REDAKOVANÉ] bolo právoplatne priznané súdom, žalovaný sa voči rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 12 C/135/1989 ani neodvolal, i keď rozhodnutie v uvedenej veci (Okresný súd Nové Zámky sp. zn. 12 C/135/89) bolo vydané dňa 28. 02. 1990, teda až potom čo žalovaný uzavrel kúpnu zmluvu ohľadne sporných nehnuteľností s [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] dňa 9. 12. 1987. Uvedený rozsudok anuloval vlastníctvo žalovaného, ktorý vlastne nadobudol nehnuteľnosti od nevlastníkov a bolo ním stanovené, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po [REDAKOVANÉ]. Súd v tom čase mal vedomosť i o uvedenej kúpnej zmluve, avšak nezohľadnil ju a tým neuznal vlastníctvo žalovaného. Na základe uvedeného rozsudku bolo obnovené dedičské konanie po [REDAKOVANÉ] a ako novoobjavený majetok boli prejednané aj sporné nehnuteľnosti, ktoré po nej zdedil [REDAKOVANÉ]. K zápisu jeho vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností nedošlo a následne, napriek rozsudku Okresného súdu Nové Zámky, si dal žalovaný zapísať vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam napriek tomu, že mal vedomosť o súdnom rozhodnutí ohľadne sporných nehnuteľností, ktoré bolo priznané [REDAKOVANÉ].

Platným vlastníkom sporných nehnuteľností na základe uvedeného skutkového stavu bol [REDAKOVANÉ], mal legitímny titul pre vlastníctvo, preto neprichádza do úvahy zaoberať sa nadobudnutím jeho vlastníckeho práva vydržaním.

Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. “

22. Ústavný súd pripomína, že obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08).

23. Vychádzajúc z citovaného, ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku podrobne, zrozumiteľne a ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s odvolaním sťažovateľky. Podľa názoru ústavného súdu sa jasne a zrozumiteľne vysporiadal s námietkou sťažovateľky týkajúcou sa posúdenia naliehavého právneho záujmu žalobkyne, keď uviedol, že „... *ak je odporca zapísaný v katastri nehnuteľností ako vlastník sporných nehnuteľností, navrhovateľ má vždy naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva*“, pretože ide vlastne o zosúladenie evidovaného a právneho stavu v katastri nehnuteľností.

24. V súvislosti s kľúčovou námietkou ústavnej sťažnosti sťažovateľka poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 151/2016 z 3. mája 2017, ktorým ústavný súd v obdobnej právnej veci konštatoval porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa, rozhodnutie všeobecného súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. V uvedenom náleze ústavný súd teoreticky načrtol otázku nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti od nevlastníka dobromyseľným nadobúdateľom, ako z pohľadu právnej vedy, tak i z pohľadu vyvíjajúcej sa aplikačnej praxe všeobecných súdov, a vyslovil názor, že pokiaľ vo vzájomnej kolízii ústavných hodnôt – princípu ochrany dobrej viery nadobúdateľa a princípu ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka – nie je možné zachovať maximum z oboch, je potrebné prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti a zvažovať všeobecné súvislosti tohto druhu kolízie, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho prípadu s tým, že vyššie riziko má niesť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere. Dôvodom vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu a následného zrušenia rozhodnutia všeobecného súdu bola skutočnosť, že všeobecný súd v konaní o určení, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľovi, neskúmal dobromyseľnosť nadobúdateľov nehnuteľnosti.

25. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia krajského súdu ústavný súd konštatuje, že v predmetnej sťažnosti ide o špecifický prípad. Dobromyseľnosť sťažovateľky v momente uzavretia kúpnej zmluvy síce spochybňovaná nebola, ale správnym časom, keď mala sťažovateľka vyzdvihnúť svoju dobrú vieru a uplatniť jej ochranu, bolo súdne konanie, vedené pred okresným súdom pod sp. zn. 12 C 135/1989, v ktorom bola

sťažovateľka žalovanou stranou, a v ktorom súd rozsudkom z 28. februára 1990 vyslovil, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po [REDAKOVANÉ] (a takto vlastne súd neuznal vlastnícke právo sťažovateľky k sporným nehnuteľnostiam). Proti tomuto rozsudku však sťažovateľka odvolanie nepodala, čím (podľa názoru okresného súdu a odvolacieho súdu) právny názor o neexistencii jej vlastníckeho práva akceptovala. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku tiež uviedol, že sťažovateľka podala návrh na zápis svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností až po vydaní rozhodnutia okresného súdu sp. zn. 12 C 135/89 z 28. februára 1990, pričom ako účastníčka konania vedela, že došlo k určeniu, že predmetné nehnuteľnosti patria do dedičstva po [REDAKOVANÉ]. Ústavný súd je názoru, že hoci to krajský súd možno na škodu veci neuviedol v odôvodnení napadnutého rozhodnutia *expressis verbis*, argumentáciou sťažovateľky, že konala v dobrej viere, sa zaoberal a pri tvorbe rozhodnutia kolidujúce práva sporných strán zohľadnil.

26. Argumentáciu sťažovateľky uvedenú v bode 10 ústavnej sťažnosti, kde poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 2540/2017 z 20. septembra 2017, považuje ústavný súd za neadekvátnu, keďže v posudzovanom českom konaní išlo o originárne nadobudnutie vlastníckeho práva na základe uznesenia o udelení príklepu na verejnej dražbe, avšak v prípade sťažovateľky to bolo derivatívne nadobudnutie vlastníckeho práva z titulu kúpnej zmluvy.

27. Ústavný súd považuje argumentáciu odvolacieho súdu za dostatočnú, jasnú a zrozumiteľnú, založenú na právnych záveroch, ktoré majú oporu v zákone, resp. nepopierajú podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), resp. Občianskeho súdneho poriadku a Občianskeho zákonníka vo vzťahu k posudzovaniu otázky naliehavého právneho záujmu, ako i otázky nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od nevlastníka dobromyseľným nadobúdateľom.

28. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a právom

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

29. Sťažovateľka namieta, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania došlo k porušeniu jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom použila identickú argumentáciu, ktorú predostrela vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu.

30. Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní.

31. V nadväznosti na uvedené východiská ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

32. Na základe uvedených právnych názorov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky.

33. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľka vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f) CSP, pretože podľa jej názoru sa odvolací súd pri právnom posúdení veci nezaoberal podstatnými skutočnosťami prezentovanými sťažovateľkou počas konania (dobrou vierou sťažovateľky pri nadobúdaní nehnuteľností, existenciou dlhodobých investícií), ako aj „*právne rozporným postupom*“ okresného súdu (následne potvrdeným krajským súdom) spočívajúcim v pripustení zmeny petitu žaloby, bez preskúmania existencie naliehavého právneho záujmu.

34. Dovolací súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uvádza:

„Z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) vyplýva, že žalovaná vyvodzuje jeho prípustnosť z toho, že a/ súdy v konaní nedostatočne zistili rozhodujúce skutkové okolnosti (nezaoberali sa skutočnosťami, ktoré nastali po smrti ██████████, respektíve po smrti ██████████); b/ rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnych právnych záveroch, keď v konaní pripustili zmenu žalobného petitu.

V súvislosti s namietanou vadou konania spočívajúcou v nedostatočnom zistení rozhodujúcich skutkových okolností, najvyšší súd uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá nedostatočné zistenie rozhodujúcich okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a pre úplnosť dodáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

Obdobne prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu. napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalovanej z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nevyplýva. Najvyšší súd preto jej dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP. “

35. Na základe citovaného ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s dovolaním sťažovateľky, ktorá jeho prípustnosť odôvodnila tým, že krajský i okresný súd nedostatočne zistili rozhodujúce skutkové okolnosti a ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnych právnych záveroch. Najvyšší súd skúmal podmienky prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP pričom konštatoval, že ide o rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej, avšak z dôvodov, na ktorých sťažovateľka založila svoju argumentáciu, jeho prípustnosť nevyplýva.

36. Ústavný súd poukazuje na to, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie odvolacieho súdu Civilný sporový poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľke k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

37. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a základnými právami sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd

po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol rozhodnúť o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky i v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

38. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2019

Jana Laššáková
predsedníčka senátu